Dosarul nr.2-16345/23
2-23114495-2-08082023-1

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

27 noiembrie 2024 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Octavian Dvornic
Grefier Caraman Adriana

în sediul instanței, în ședință publică, a examinat cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de *****, ***** și ***** împotriva lui ***** privind încasarea prejudiciului moral și cheltuielile de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

1. La 07 august 2023, ***** și *****, în interesele minorului ***** au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui ***** privind încasarea prejudiciului moral, prin care a solicitat încasarea sumei de 20 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral suportat în urma acțiunilor ilicite ale lui *****.
2. În motivarea acțiunii a indicat că, la 09 decembrie 2022, ora 21:30, întorcându-se din oraș cu microbuzul său și fiind aproape de casă, ***** l-a rugat pe fiul său ***** să-i deschidă poarta la intrarea în curtea gospodăriei dinspre stradela Dacia din s. Trușeni.
3. Relevă că, în timp ce se apropia de casă, Ianuș a început să deschidă poarta, însă deodată din curtea casei sale de pe adresa s. Trușeni, str-la 35-A a ieșit ***** care a început să împingă poarta înapoi spre Ianuș, pentru ca ***** să nu pot intra în curte.
4. Specifică că, în timp ce ***** împingea poarta, ultima îl numea pe ***** cu cuvinte necenzurate și jignitoare, astfel, încălcându-i onoarea și demnitatea de cetățean al Rep. Moldova.
5. Menționează că în astfel de circumstanțe, sau adresat cu o cerere către Inspectoratul de poliție Buiucani al DP mun. Chișinău prin care a solicitat atragerea la răspundere contravențională a cet. *****.
6. Astfel, la data de 21 decembrie 2022, agentul constatator din cadrul IP Buiucani al DP mun. Chișinău a întocmit în privința lui ***** un proces-verbal cu privire la contravenție, în baza art. 69 alin. (1) din Codul contravențional.
7. Prin decizia agentului constatator contravenientei ***** i-a fost aplicată o amendă în mărime de 9 unități convenționale, echivalentul sumei de 450,00 de lei.
8. Menționează că, ***** și-a recunoscut vina în comiterea contravenției, abia după ce a achitat amenda.
9. Relatează că, nu au fost de acord cu decizia agentului constatator asupra cauzei contravenționale seria nr. MAI 05739894 din 21 decembrie 2022, deoarece la adoptarea acestei decizii agentul constatator nu a luat în considerație existența circumstanțelor agravante, prevăzute de art. 43 alin. (1) lit. g) din Codul contravențional.

10. Astfel, la data de 02 februarie 2023, a depus contestație asupra proces-verbal cu privire la contravenție și a deciziei agentului constatator asupra cauzei contravenționale seria nr. MAI 05739894 din 21 decembrie 2022, solicitând instanței de judecată să aplice în privința lui ***** o pedeapsă mai dură, ținând cont că contravenția a fost săvârșită față de un minor.
11. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 15 iunie 2023, rămasă definitivă la data de 03 iulie 2023, contestația a fost admisă, deciziei agentului constatator din cadrul IP Buiucanial DP mun. Chișinău adoptată în privința cet. *****, în baza art. 69 alin. (1) din Codul contravențional, a fost anulată. Cauza contravențională a fost rejudecată, astfel, fiind adoptată o nouă decizie prin care lui ***** i-a fost aplicată o sancțiune sub formă de amendă în mărime de 18 unități convenționale, echivalentul sumei de 900,00 de lei.
12. *Inter alia*, acțiunea este întemeiată pe art. 2036 alin. (1) și (2), 2037 din Codul civil, art. 45 din Codul Contravențional.
13. Prin Încheierea din 30 august 2023, cererea de chemare în judecată depusă de *****, ***** și ***** împotriva lui ***** privind încasarea prejudiciului moral și cheltuielile de judecată a fost stabilită în procedura generală contencioasă, cu numirea ședinței de pregătire a cauzei pentru dezbaterile judiciare pentru 27 februarie 2024, ora 15:00. (f.d.23)

Elucidarea poziției și prezenței participanților la proces:

14. În ședință de judecată, reclamantul ***** s-a prezentat, a susținut cererea de chemare în judecată, solicitând admiterea acțiunii pe motivele indicate.
    Concomitent a remarcat faptul că în speță merge vorba despre trauma unui copil minor, or, fiul său Ianuș a fost înjosit de către Gaerabajiu Aurora prin acțiunile sale.
15. În ședință de judecată, reclamanta ***** s-a prezentat, a susținut cererea de chemare în judecată, solicitând admiterea acțiunii pe motivele indicate. Concomitent, a indicat că la acel moment ***** avea 17 ani, acesta la ajutat pe tatăl său ***** și nici de cum nu a provocat-o pe doamna *****, considerând că în acest mod ***** s-a băgat în seamă și i-a jignit.
16. În ședință de judecată, reclamantul ***** s-a prezentat, a susținut cererea de chemare în judecată, solicitând să fie încasat prejudiciul moral, deoarece acest conflict i-a creat frica de a merge pe drum.
17. În ședință de judecată reprezentantul pârâtei *****, avocatul Coșleț Petru s-a prezentat, a solicitat instanței de judecată să respingă acțiunea ca fiind neîntemeiată.
    Suplimentar a invocat că, ***** a fost provocată de către Șibaev Ianoș, astfel, nu poate fi angajată răspunderea delictuală în sarcina acesteia.
18. În ședință de judecată pârâta ***** nu s-a prezentat, fiind citat legal despre data, locul și ora ședinței de judecată. (f.d.26,59)
19. Astfel, instanța de judecată ținând cont de faptul că pârâta a fost citată legal și interesele acesteia în ședința de judecată au fost reprezentate de către avocatul ales Coșleț Petru, a considerat posibil și a dispus examinarea cauzei în lipsa pârâtei *****.

Aprecierea instanței de judecată a argumentelor părților și cadrul legal aplicabil situației litigioase:

20. Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului și înscrisurile probatorii administrate, instanța de judecată ajunge la concluzia a admite parțial cererea de chemare în judecată, din următoarele considerente.
21. În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) şi (3) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele

care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea.

22. Conform procesul-verbal cu privire la contravenție, seria nr. MAI 05739894 din 21 decembrie 2022, ***** a fost recunoscută vinovată în comiterea contravenției prevăzute la art. 69 alin.(1) Cod contravențional, fiindu-i aplicată o sancțiune contravențională în mărime de 9 u.c, echivalentul a 450,00 de lei. În descrierea acțiunilor sale delicvente, se atestă că la 09 decembrie 2022, aproximativ ora 21:20, la numit cu cuvinte necenzurate pe *****. (f.d.4)
23. Potrivit Hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 15 iunie 2023, se atestă că la data de 02 februarie 2023, ***** în interesele fiului*****, minor la acel moment, a contestat procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia agentului constatator asupra cauzei contravenționale seria nr. MAI 05739894 din 21 decembrie 2022. (f.d.11-13)
24. Conform dispozitivului Hotărârii supra menționate, contestația depusă de ***** a fost admisă, deciziei agentului constatator din cadrul IP Buiucanial DP mun. Chișinău adoptată în privința cet. *****, în baza art. 69 alin. (1) din Codul contravențional, a fost anulată. Cauza contravențională a fost rejudecată, astfel, fiind adoptată o nouă decizie prin care lui *****, în baza art. 69 alin. (1) din Cod contravențional, i-a fost aplicată o sancțiune sub formă de amendă în mărime de 18 unități convenționale, echivalentul sumei de 900,00 de lei.
25. La fel, instanța de judecată constată că Hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 15 iunie 2023, a devenit definitivă la data de 03 iulie 2023. (f.d.13)
26. Totodată, instanța de judecată stabilește că atât la momentul comiterii faptei contravenționale de către ***** în privința lui *****, cât și la momentul depunerii acțiunii în instanța de judecată ***** nu avea împlinită vârsta de 18 ani, or, acest fapt se confirmă prin certificatul de naștere anexat la materialele cauzei, conform căruia se atestă că ***** s-a născut la data de 22 octombrie 2005. (f.d.14)
27. Din conținutul certificatului de naștere eliberat pe numele lui *****, rezultă că acesta s-a născut din părinții *****, cu IDNP *****, și *****, cu IDNP *****.
28. În conformitate cu prevederile art. 7 alin. (2) Cod de procedură civilă, în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi, procesul civil poate fi intentat în numele persoanelor împuternicite de lege să apere drepturile, libertăţile şi interesele legitime ale unei alte persoane, ale unui număr nelimitat de persoane, interesele Republicii Moldova şi ale societăţii.
29. Conform prevederilor art. 61 alin. (1) și (2) din Codul familiei, drepturile şi interesele legitime ale copiilor sînt apărate de către părinţii lor. Părinţii sînt reprezentanţii legali ai copiilor lor şi acţionează în numele lor în relaţiile cu toate persoanele fizice şi juridice, inclusiv în autorităţile administraţiei publice şi instanţele judecătoreşti, fără a avea nevoie de împuterniciri speciale.
30. Potrivit prevederilor art. 58 alin. (4) Cod de procedură civilă, drepturile, libertăţile şi interesele legitime ale minorilor cu vîrsta între 14 şi 18 ani sînt apărate în instanţa judecătorească de către reprezentanţii legali ai acestora, instanţa fiind obligată să introducă în astfel de cauze minorii respectivi.
31. Conform prevederilor art. 73 alin. (2) Cod de procedură civilă, organele, organizaţiile, persoanele fizice care au intentat proces în apărarea intereselor unor alte persoane au drepturi şi obligaţii procedurale de reclamant, cu excepţia dreptului de a încheia tranzacţie şi a obligaţiei de a achita cheltuielile de judecată.

32. În aceste condiții, instanța de judecată constată că părinții ***** și *****, în calitate de reprezentanți legali ai minorului *****, au formulat și depus acțiunea în instanța de judecată în modul legal prevăzut de lege.
33. Concomitent, instanța de judecată notează că pe parcursul examinării cauzei în instanța de judecată *****, reprezentat de către părinții ***** și ***** a împlinit vârsta de 18 ani, la data de 22 octombrie 2023, dobândind astfel capacitatea de a-şi exercita în volum deplin, personal drepturile și obligațiile procedurale în judecată.
34. Astfel, instanța de judecată ținând cont de faptul că, ***** în cadrul ședinței de judecată din 12 iunie 2024, a susținut cererea de chemare în judecată, exprimându-și acordul de participare în continuare la proces în calitate de coreclamant, instanța de judecată a ajuns la concluzia de a accepta pe ***** în calitate procesuală de coreclamant.
35. Totodată, în contextul pretențiilor deduse judecății, instanța de judecată consideră necesar de a nota următoarele prevederi legale incidente raportului juridic litigios.
36. Conform prevederilor art. 45 alin. (1) Cod contravențional, persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenție îl poate apăra prin acţiune civilă depusă conform legislaţiei procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial şi a celui nepatrimonial cauzate prin contravenție. Prezentul alineat se aplică în egală măsură şi în cazul în care, în sensul art.30 alin. (11), se consideră că făptuitorul nu a fost supus răspunderii contravenţionale.
37. Potrivit prevederilor art. 19 alin. (1), (3) și (5) Cod civil, în condiţiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferinţele fizice şi psihice, precum şi diminuarea calității vieţii. Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situaţia în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.
38. În acord cu art. 1998 alin. (1) și (2) Cod civil, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăţie se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.
39. În această ordine de idei, potrivit art. 2036 alin. (1) al Codului civil în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de legislaţie, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin echivalent bănesc. Din sensul prevederilor legale citate rezultă că, prejudiciul moral se compensează numai în cazul provocării acestuia prin fapte ce atentează şi lezează drepturile personale nepatrimoniale, adică prejudiciul este moral numai dacă este urmare a încălcării unor valori de aceeași natură.
40. Subsecvent, din norma de drept citată se atestă, că se admite compensarea prejudiciului moral cauzat prin lezarea drepturilor patrimoniale numai în cazurile expres prevăzute de lege.
41. În particular, instanța de judecată notează că, potrivit art. 2037 Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în

considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

42. În această ordine de idei, instanța de judecată relevă că, problema stabilirii despăgubirilor morale nu trebuie privită ca o cuantificare economică a unor drepturi și valori nepatrimoniale (cum ar fi demnitatea, onoarea, ori suferința psihică încercată de cel ce le pretinde), ci ca o evaluare complexă a aspectelor în care vătămările produse se exteriorizează, supusă puterii de apreciere a instanțelor de judecată.
43. Deși, stabilirea cuantumului sumelor echivalente unui prejudiciu nepatrimonial include o doză de aproximare, instanța de judecată a ținut cont de criterii stabilite orientativ de legislator în art. 2037 din Codul civil, cum ar fi: caracterul şi gravitatea suferinţelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, şi de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul şi gravitatea suferinţelor psihice sau fizice le apreciază instanţa de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.
44. Totodată, instanța de judecată relevă că, suma de bani acordată cu titlu de daune morale nu trebuie să devină o sursă de îmbogățire pentru victimă, însă nici nu poate avea un caracter pur simbolic, ci trebuie să reprezinte atât cât este necesar pentru a-i ușura ori compensa, în măsura posibilă, suferințele pe care le-a îndurat sau eventual mai trebuie să le îndure.
45. Suplimentar, instanța de judecată invocă că, prin prisma principiilor Curții Europene, se constată că un reclamant nu poate fi obligat să prezinte vreo dovadă a prejudiciului moral pe care l-a suferit (a se vedea, Pshenichnyy vs Rusia, 14 februarie 2008, parag.35, Antipenkov vs Rusia, 15 octombrie 2009, parag.82, Nedayborshch vs Rusia, 1 iulie 2010, parag.37).
46. Pornind de la raționamentele invocate, instanța de judecată statuează asupra faptului că constatarea vinovăției prin acte procedurale contravenționale prestabilește circumstanța vinovăției Aurorei Garabajiu, în comiterea delictului civil. Pentru acest motiv, unica problemă ridicată în fața instanței urmare a examinării litigiului, se referă la stabilirea mărimii compensației pentru prejudiciul moral.
47. La caz, instanța de judecată constată că în urma acțiunilor pârâtei *****, reclamantului *****, i-au fost cauzate suferințe psihice, fapt confirmat prin probele cercetate în cadrul ședinței de judecată.
48. Totodată, instanța de judecată accentuează că, la determinarea cuantumului prejudiciului moral, ține cont de criteriul echității, care presupune că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale şi echitabile, adică trebuie stabilit în așa fel încât să asigure efectiv o compensare suficientă pentru a menține echilibrul între daunele efectiv pricinuite şi suma acordată.
49. Instanța de judecată evidențiază că, în temeiul Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel, încât acesta să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

50. În contextul celor expuse, instanța constată că reclamantul ***** a probat cauzarea prejudiciului moral drept urmare a acțiunilor delictuale ale pârâtei *****, care este definit ca totalitatea suferințelor psihice cauzate persoanei în urma acțiunii ilicite.
51. Pe cale de consecință, având în vedere circumstanțele de fapt constatate în coroborare cu prevederile legale elucidate supra, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite parțial cererea de chemare în judecată în partea ce se referă la repararea prejudiciului moral, cu încasarea de la pîrîta ***** în beneficiul reclamantului ***** suma de 5000 lei.
52. Totodată, instanța de judecată notează că prejudiciul moral în cuantum de 5000 de lei, constituie o sumă echitabilă şi suficientă pentru prejudiciul moral suferit de către *****, având în vedere principiile compensării echitabile şi rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale, provocate de situația creată care i-au cauzat consecințe determinate de încordare psihică, stare de frică, lipsă de siguranță și încredere în sine.
53. Or, cuantumul prejudiciului moral pretins de către reclamanți în mărime de 20000 de lei, este vădit disproporțional și excesiv în raport cu criteriile stabilite la caz și principiul general al compensării echitabile.
54. Prin urmare, pretenția în partea ce excedă suma încasată cu titlul de prejudiciu moral urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, or, aceasta este una excesivă și nejustificată.
55. Totodată, instanța de judecată nu poate reține alegațiile reprezentantului pârâtei *****, avocatului Coșleț Petru precum că, la data de 9 decembrie 2022, aproximativ ora 21:20, pârâta ***** a fost provocată la comiterea contravenției de către minorul *****, or, această circumstanță nu exclude repararea de către pârâta ***** a prejudiciul moral cauzat lui *****.
56. În acest context, instanța de judecată notează că, în conformitate cu prevederile art. 42 alin. (1) lit. e) din Codul contravențional, provocarea la contravenție constituie o circumstanță atenuantă și nu una de excludere a răspunderii contravenționale. Mai mult ca atât, instanța de judecată analizând Hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 15 iunie 2023, constată că din conținutul acesteia nu rezultă că la rejudecarea cauzei contravenționale de către instanța de judecată au fost stabilite circumstanțe atenuante.
57. În conformitate cu prevederile art. 85 alin. (1) din Codul de procedură civilă, (în vigoare la momentul depunerii acțiunii în instanța de judecată), de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc reclamanţii în acţiunile de reparație a prejudiciului material şi/sau moral cauzat prin infracțiune.
58. Concomitent, instanța de judecată reține că, relevante speței sunt prevederile art. 3 lit. e) a Legii nr. 1216 din 03 decembrie 1992 privind taxa de stat, în vigoare la înaintarea acțiunii în instanța de judecată, potrivit căreia pentru cererile de chemare în judecată cu caracter nepatrimonial cuantumul taxei de stat constituie 500%, adică suma de suma de 100 de lei.
59. În această ordine de idei, potrivit prevederilor art. 98 alin. (1) Cod de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporțional părții admise din acțiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.
60. Prin urmare, având în vedere faptul că, la depunerea cererii de chemare în judecată, reclamanții au fost scutiți prin efectul legii de la plata taxei de stat, instanța de judecată, ajunge la concluzia de a dispune încasarea de la ***** în beneficiul statului a taxei de stat de 100 (una sută) lei.

61. În conformitate cu prevederile art. 238-241 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de *****, *****, ***** către ***** privind încasarea prejudiciului moral și cheltuielile de judecată.

Se încasează de la ***** în beneficiul lui ***** prejudiciul moral în mărime de 5000 (cinci mii) lei.

Se încasează de la ***** în beneficul statului taxa de stat în mărime de 100 (una sută) lei.

În rest, pretențiile se resping ca neîntemeiate.

Hotărîrea este cu drept de atac în ordine de în apel în Curtea de Apel în Chişinău în termen de 30 zile, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul centru).

Preşedintele şedinţei
judecătorul Octavian Dvornic